

تأثیر دوره آموزش کارگاهی مهارت‌های مطالعه و یادگیری بر راهبردهای مطالعه و یادگیری دانشجویان استعداد درخشان

فریبا حقانی، طلعت خدیوزاده*

چکیده

مقدمه: اهمیت استفاده از راهبردهای یادگیری مورد استفاده دانشجویان در موفقیت تحصیلی آنان مطرح شده است. در این مطالعه، اثر یک دوره آموزش کارگاهی مهارت‌های مطالعه بر استفاده از راهبردهای مطالعه و یادگیری دانشجویان استعداد درخشان دانشگاه علوم پزشکی اصفهان بررسی گردید.

روش‌ها: این پژوهش شبه تجربی به صورت دو گروهی قبل و بعد از آموزش روی ۴۰ نفر از دانشجویان استعداد درخشان دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در سال ۱۳۸۷ انجام شد. دانشجویان پرسشنامه راهبردهای مطالعه و یادگیری را تکمیل نمودند. گروه تجربی در یک دوره آموزشی کارگاهی ۲۰ ساعته در مورد مهارت‌های مطالعه و یادگیری شرکت کرده و گروه کنترل آموزشی دریافت نمودند. این پرسشنامه مجدداً توسط کلیه دانشجویان تکمیل گردید. اطلاعات مربوط به تجربه دانشجویان در بکارگیری راهبردهای آموخته شده در دوره آموزشی، یک ماه بعد، از طریق مصاحبه جمع‌آوری شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار آماری SPSS و آزمون‌های t دانشجویی و زوجی و مجذور کای استفاده شد. نتایج با نمرات هنجاری دانشجویان آمریکا نیز مقایسه گردید.

نتایج: نمرات دانشجویان در ۵ حیطه انتخاب ایده اصلی ($p=0/019$)، راهنمای مطالعه ($p=0/000$)، پردازش اطلاعات ($p=0/021$)، خودآزمایی ($p=0/006$) و استفاده از راهبردهای آزمون ($p=0/042$) پس از شرکت در دوره آموزشی نسبت به گروه کنترل افزایش یافت. نمرات دانشجویان در این ۵ حیطه بعد از شرکت در دوره آموزشی نسبت به قبل افزایش معنی‌داری داشت. در مقایسه با نمرات هنجاری دانشجویان آمریکا، نمره دانشجویان ما در مقیاس انگیزش پایین و معادل صدک ۲۵ بود که پس از شرکت در کارگاه به صدک ۴۵ رسید. مهارت دانشجویان در مطالعه، مدیریت زمان، استفاده از فنون یادسپاری، سرعت و میزان یادگیری، پس از شرکت در دوره آموزشی بطور محسوسی بهبود یافت.

نتیجه‌گیری: مهارت‌های فکری و راهبردهای ذهنی قابل آموزش و یادگیری هستند. برنامه آموزشی تهیه شده را می‌توان برای بهبود راهبردهای مطالعه و یادگیری دانشجویان در حیطه‌های انتخاب ایده اصلی، راهنمای مطالعه، پردازش اطلاعات، خودآزمایی و راهبردهای آزمون بکار گرفت. با استفاده از نتایج این مطالعه، یک درس دو واحدی اختیاری برای آموزش مهارت‌های مطالعه و کمک به یادگیری دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اصفهان طراحی شده است.

واژه‌های کلیدی: مهارت‌های مطالعه، راهبردهای مطالعه، یادگیری، دانشجویان، استعداد درخشان، کارگاه آموزشی.

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی / بهار ۱۳۸۸؛ ۹(۱): ۳۱ تا ۴۰.

مقدمه

هر ساله تعداد بسیاری از میلیون‌ها دانشجویی که در جهان به دانشگاه‌ها یا مدارس عالی وارد می‌شوند، ترک تحصیل می‌کنند یا نمی‌توانند دوره خود را در موعد مقرر

* آدرس مکاتبه: طلعت خدیوزاده، مربی گروه مامایی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی مشهد و دانشجوی دکتری بهداشت باروری دانشگاه علوم پزشکی اصفهان (khadivzadeh@mums.ac.ir).
دکتر فریبا حقانی (استادیار)، گروه آموزش پزشکی، مرکز تحقیقات آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، خیابان هزارجریب، اصفهان.
haghani@edc.mui.ac.ir